

Ми покладаємо надії на молодь — вона шукає себе, шукає кращого і гостро відчуває, що таке добре. Їй потрібен приклад і мудре виховання. Сьогодні наше найперше завдання — відродити і виховати справжню державну еліту, адже існує велика різниця між політиками і державними мужами.

Про високу місію еліти **блаженніший Любомир кардинал Гузар** пише у своїй статті:

Ми маємо надію на молодь — вона шукає себе, шукає кращого і має дуже тонке чуття на те, що є добре. Вона потребує прикладу та мудрого виховання. Вона має бажання вчитися і потребує вчителів. Але хто може стати вчителем?

Треба, щоби ми трошки виховали справжню державну еліту. Тобто людей, які знають і виразно бажають того, що є добре для народу. Вирощувати еліту — нелегкий процес. Втім, ми не позбавлені можливостей — у нас є достатньо людей, які щиро зацікавлені в тому, щоби забезпечити спільне благо. Їм тільки треба організуватися. Ми, власне, і знаходимося у фазі первинної організації громадянського суспільства — суспільства, де громада справді мудро рішає.

У нас є добра традиція такого суспільства. Я па-м'ятаю свого родича, який вчився на агронома і був тісно пов'язаний з життям у селах на початку ХХ ст. — він свідчив про виразний вплив і силу сільських громад. І це було не лише на Правобережній, а й на Лівобережній Україні, яка була під царською Ро-сією. Українські села мали війта і самоврядування на високому рівні. Тобто самоорганізація громади властива нам.

Інша річ, що цих людей винищили. Але їх тому і нищили, що вони мали позитивний вплив на народ. Вони були заможні і вільні, вони дбали за свою громаду і за свою гідність. Вони захищали свої інтереси і користувалися авторитетом. Як можна було терпіти такі кричущі прояви демократичної свідомості у тоталітарній країні? Не забуваймо, що наприкінці 20-х років в Україні — саме у східних областях — були повстання сільських громад. Голодомори й інші засоби знищення були спрямовані на придушення цієї волі. Себто вона була! А якщо вона була, в неї є шанс відродитися, повернутися. Тільки дайте час.

Сьогодні наше найперше завдання — відродити еліту. В наш час у країнах без монархічних структур еліта — це люди, які мають знання, але більше, ніж знання, мають мудрість, уміння бачити широко, які мають справжнє розуміння загального блага. Виховання еліти потребує часу — має пройти кілька поколінь, щоби виросла нарешті справжня еліта. Не можна сказати: він дістав докторат у такому-то університеті, і він тепер еліта. Ні, він просто освічена людина. Бо залишається питання: чи має ця людина

солідні моральні засади, чи вона має мудрість, в тому числі державну мудрість? Адже є велика різниця між політиками і державними мужами.

Еліта — це не просто ті люди, які вміють побачити проблему і знайти швидко розв'язку. Це люди, які вміють дивитися далеко наперед. Приміром, ми бачимо проблему в певній групі населення країни. То, може, нам її позбутися в якийсь спосіб, аби не перешкоджали? Примір — Гітлер. Він мав високе завдання — зберегти і зміцнити німецький народ, зробити його сильним, здоровим, могутнім. Хіба не шляхетна мета для державного діяча? Але як він вирішував цю проблему? Він почав з того, що позбувся всіх психічно хворих — їх просто винищили. Тоді вирішили, що недобре мати калік: яка потіха є з каліки, який тільки їсть і нічого не робить? Знищили і їх. Тоді знайшлися євреї, які заневищили їхню расу. Взялися до знищення євреїв. Якби того не зупинили, то і нас винищили би. В нацистичній літературі нам залишали доволі невелику роль — ми мали вміти рахувати до ста і не надто розмножуватися, ми мали бути виключно робочою силою на селі.

Треба дивитися далі, значно далі уперед, щоби розуміти наслідки власних рішень. Спосіб, в який пішов Гітлер, був неприпустимий. Той, хто дивиться далеко, найперше зберігає головне — людську гідність. Навіть якщо треба зараз змиритися, потерпіти якісь незручності. Те саме з економікою — вона має бути планованою на довгий час. І багато інших речей потребують такого самого далекого погляду. Бо є найвищі, найважливіші речі, які треба зберегти і утвердити. Еліта — це люди, які бачать ці речі, розуміють їх і втілюють в міру свого знання.

Ми сьогодні мусимо старатися виховувати еліту. Шукати молодих, здібних, які мають мудрість бачити трошки більше, і їх утверджувати, дати їм можливість побачити світ — щоби навчилися порівнювати і приносили додому те, що найкраще. Так вчинили японці у минулому столітті. В тому часі Японія була доволі відстала, замкнена на собі країна, вона зупинилася у розвитку. І тоді японський провід почав посилати своїх студентів по цілому світу — побачити і найкраще принести додому. Унаслідок того впродовж двох поколінь Японія стала передовою країною. Тобто японський провід вчинив мудро і врятував у такий спосіб країну. Але і нам, мені здається, не бракує мудрих людей — вони, можливо, не при владі, але вони можуть виховувати інших.

Ми кажемо, що наш нинішній провід не надто ефективний. Так. Але пригадайте, яка ця влада за рахунком в останні десять років, скільки ми вже їх мали, тих влад? І нинішня так само не затримається, як і попередні. Це все тимчасово — ці люди довго не витримають, вони негодні. Тільки еліта може витримати довго, втілити довгострокові програми і досягти успіху. А влада, так би мовити, суто політична, скута власними насамперед інтересами, не має шансу на довге існування. Приходять наступні вибори — і їх вже нема.

Проблема лише в тому, хто прийде на зміну — такі самі, чи трохи кращі? Добре було б, якби кращі. Для цього не треба мати сили, влади, кулака — треба мати розум. Потрібні люди, — а вони є в нас навіть сьогодні, — які мають елітарний розум, мають візію, розуміють свою історію, вміють думати, рефлексувати. Вони повинні бути вчителями, виховувати наступне покоління, яке буде мати відчуття суспільної відповідальності. Тоді

за два, три, чотири покоління ми прийдемо до ефективної демократії.

За матеріалами <http://news.dt.ua/>